

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رویکر ده‌های یادگیری

نظریه و کاربرست

تألیف: آن جردن، اوریسون کارل، آنتا استاک

ترجمه: دکتر الهه حجازی، روح‌الله شهابی

توجه

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنویسی در وبلاگ‌ها، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

انتشارات دانشگاه تهران

شماره ۳۳۲۹

شماره مسلسل ۷۳۹۳

Jordan, Anne جردن، آن: ۱۹۴۴ - رویکردهای یادگیری: نظریه و کاربریت / تألیف آن جردن، اورسون کارلیل، آنتا استاک: ترجمه الهه حجازی، روح‌الله شهابی - تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۱. ۳۶۹ ص: (انتشارات دانشگاه تهران: شماره ۳۳۲۹). ISBN 978-964-03-6358-4 فهرست نویسی براساس اطلاعات کتابخانه عنوان اصلی: Approaches to Learning : a Guide for Teachers, 2008. کتابخانه: رویکردهای یادگیری (رهنمودی برای معلمان). آموختن، کارلیل، اورسون، Carlile, Orison، استاک، آنتا Stack, Annetta. حجازی، الهه، ۱۳۳۹ - مترجم، شهابی، روح‌الله، ۱۳۵۶ - مترجم، دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات. ۱۳۹۱ ۲۹۲۰۷۷۹	۳۷۰/۱۵۲۱ LB ۱۰۶۰ / ج ۴ ر ۹ شماره کتابشناسی ملی
---	---

ISBN:978-964-03-6358-4

9 789640 363584

عنوان: رویکردهای یادگیری: نظریه و کاربریت
 تألیف: آن جردن - اورسون کارلیل - آنتا استاک
 ترجمه: دکتر الهه حجازی - روح‌الله شهابی
 ویراستار: مجید جهانی نوق
 نوبت چاپ: اول
 تاریخ انتشار: ۱۳۹۱
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
 چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مترجمان است»
 «کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است»

بها: ۱۱۵۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرشی مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
 پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - سایت: <http://press.ut.ac.ir>
 پخش و فروش: تلفکس ۸۸۰۱۲۰۷

فهرست مطالب

۱۹.....	مقدمه مترجمان
۲۱.....	مقدمه مؤلفان
۲۷.....	فصل اول - فلسفه تعلیم و تربیت
۲۷.....	مقدمه
۲۸.....	تعریف‌های کلیدی در فلسفه تعلیم و تربیت
۲۹.....	ایده‌ها
۲۹.....	ایده‌الیم
۳۱.....	تقدم نظریه بر عمل
۳۱.....	نمونه‌ای از پرسشگری سقراط
۳۲.....	تفکر منطقی
۳۳.....	تفکر منطقی: دلالت‌های تربیتی
۳۳.....	تعلیم و تربیت لیبرال
۳۴.....	تعلیم و تربیت لیبرال: دلالت‌های تربیتی
۳۵.....	تجربه
۳۵.....	تجربه گرایی
۳۶.....	دلالت‌های تربیتی تجربه گرایی: الگوی تکنیکی-عقلانی
۳۷.....	دلالت‌های تربیتی الگوی تکنیکی-عقلانی
۳۸.....	رمانتیسم
۳۹.....	دلالت‌های تربیتی رمانتیسم: تربیت کودک محور
۴۰.....	تحول
۴۰.....	غایت‌شناسی
۴۲.....	دلالت‌های تفکر غایت شناسی: طراحی برنامه درسی
۴۲.....	دلالت‌های تربیتی اندیشه غایت شناسی: نظریه تحول

۴۳	ایده‌های کلیدی
۴۳	نتیجه‌گیری
۴۵	فهرست منابع

فصل دوم - رفتارگرایی ۴۷

۴۷	مقدمه
۴۸	توسعه رفتارگرایی
۴۸	شرطی سازی کلاسیک
۴۹	تقویت
۵۰	تعمیم
۵۰	سائق‌ها
۵۲	شرطی سازی کنشگر
۵۴	تغییرات بعدی در رفتارگرایی
۵۴	دلالت‌های تربیتی رفتارگرایی
۵۴	رفتار یادگیرنده
۵۵	طبقه‌بندی بلوم از یادگیری
۵۷	برنامه‌ریزی درسی و الگوهای آموزشی
۵۸	نقش معلم در کلاس درس
۵۹	دلالت‌های عملی رفتارگرایی
۵۹	برنامه ریزی درسی
۵۹	پیامد یادگیری
۶۰	سنجش
۶۱	مدیریت رفتار
۶۲	ایده‌های کلیدی
۶۲	نتیجه‌گیری
۶۵	فهرست منابع

فصل سوم - شناخت‌گرایی ۶۷

۶۷	مقدمه
۶۸	توسعه شناخت‌گرایی
۶۸	روانشناسی آزمایشگاهی
۶۸	چرخش از رفتارگرایی به شناخت‌گرایی
۶۹	اکتساب زبان
۶۹	رایانه‌ها و هوش مصنوعی
۷۰	اصول شناخت

۷۰	احساس
۷۰	ادراک
۷۰	بازشناسی الگو
۷۱	بازشناسی اشیا
۷۴	ادراک ناهشیار
۷۴	توجه
۷۵	فرایندهای کنترل شده و خودکار
۷۵	تمرکز
۷۶	رمزگردانی
۷۷	طرحواره‌ها
۷۸	حافظه
۸۰	الگوی حافظه معین (ساختار ثابت)
۸۱	بازیابی
۸۲	حافظه کاری
۸۴	الگوهای شبکه ارتباطی
۸۵	دلالت‌های عملی شناخت‌گرایی برای مربیان
۸۶	احساس
۸۶	ادراک
۸۶	توجه
۸۷	حافظه کوتاه‌مدت
۸۸	حافظه کاری
۸۸	حافظه بلندمدت
۸۹	ایده‌های کلیدی
۸۹	نتیجه‌گیری
۹۰	فهرست منابع
۹۳	فصل چهارم - سازاگرایی
۹۳	مقدمه
۹۴	طبقه‌های اصلی نظریه سازاگرایی
۹۵	سازاگرایی شخصی
۹۵	پیاژه
۹۶	برونر
۹۸	سازاگرایی اجتماعی
۹۸	ویگوتسکی
۹۹	بندورا

۱۰۰	 سازاگرایی انتقادی
۱۰۱	 فوکو
۱۰۱	 فریر
۱۰۲	 هابرماس
۱۰۳	 دلالت‌های تربیتی سازاگرایی
۱۰۳	 سازاگرایی شخصی: پیازه و تعلیم و تربیت
۱۰۵	 سازاگرایی شخصی: برونر و تعلیم و تربیت
۱۰۵	 سازاگرایی اجتماعی: وگوتسکی و تعلیم و تربیت
۱۰۶	 راهبردهای سکولاری برای کلاس درس
۱۰۶	 سازاگرایی انتقادی و تعلیم و تربیت
۱۰۷	 ایده‌های کلیدی
۱۰۷	 نتیجه‌گیری
۱۰۸	 فهرست منابع
۱۰۹	 فصل پنجم - یادگیری اجتماعی
۱۰۹	 مقدمه
۱۰۹	 نظریه‌های یادگیری اجتماعی
۱۱۰	 نظریه‌های جامعه‌شناختی
۱۱۰	 نهادها و گروه‌های اجتماعی
۱۱۱	 خانواده
۱۱۱	 گروه همسالان
۱۱۲	 بازی اجتماعی
۱۱۲	 دوستی و گروه همسالان
۱۱۲	 وفاداری گروهی
۱۱۳	 تفکر گروهی
۱۱۳	 گروه‌های اجتماعی
۱۱۴	 امتیاز و گروه‌های اجتماعی
۱۱۶	 نظریه‌های روانشناختی
۱۱۶	 هویت اجتماعی
۱۱۷	 تعیین‌گری متقابل
۱۱۷	 ویژگی‌های فردی
۱۱۸	 کاربردهای تربیتی نظریه یادگیری اجتماعی
۱۱۹	 جنبه‌های جامعه‌شناختی
۱۲۰	 خانواده
۱۲۰	 گروه همسالان

۱۲۱	جامعه
۱۲۲	عنالت و برابری
۱۲۲	جنبه‌های روانشناختی
۱۲۲	هویت
۱۲۳	حرمت خود
۱۲۴	ایده‌های کلیدی
۱۲۴	نتیجه‌گیری
۱۲۵	فهرست منابع
۱۲۷	فصل ششم - یادگیری فرهنگی
۱۲۷	مقدمه
۱۲۸	اصول مطالعات فرهنگی و نظریه یادگیری
۱۲۹	ابعاد فرهنگی «هافستد»
۱۳۰	ابعاد فرهنگی «هال»
۱۳۱	بافت بالا و پایین
۱۳۱	یک زمانی و چند زمانی
۱۳۲	عادت واره
۱۳۲	بازتولید فرهنگی و تعلیم و تربیت
۱۳۳	سرمایه فرهنگی
۱۳۴	کاربردهای تربیتی نظریه‌های یادگیری فرهنگی
۱۳۴	آگاهی فرهنگی
۱۳۵	فرهنگ آموزشی
۱۳۶	فرهنگ و زبان
۱۳۷	فرهنگ و سبک شناختی
۱۳۷	مستقل از زمینه در مقابل حساس به زمینه
۱۳۷	مشارکت در مقابل رقابت
۱۳۷	آزمایش و خطا در مقابل مشاهده و انجام
۱۳۸	تحمل در مقابل عدم تحمل ابهام
۱۳۸	فرهنگ و انگیزش
۱۳۸	کلیشه‌سازی فرهنگی
۱۴۰	تعلیم و تربیت چند فرهنگی
۱۴۰	توصیه عملی برای معلم
۱۴۱	رویه واضح
۱۴۱	معتاسازی حساس به فرهنگ
۱۴۲	تدریس متنوع از نظر فرهنگی

۱۴۲	ایده‌های کلیدی
۱۴۳	نتیجه‌گیری
۱۴۴	فهرست منابع
۱۴۵	فصل هفتم - هوش
۱۴۵	مقدمه
۱۴۵	تاریخچه
۱۴۶	منابع هوش: طبیعت یا تربیت
۱۴۷	طبیعت
۱۴۷	تربیت
۱۴۹	جداسازی طبیعت و تربیت
۱۴۹	آزمودن هوش
۱۴۹	آزمون بینه-سیمون
۱۵۰	هوشیهر
۱۵۲	آزمون استانفورد-بینه
۱۵۲	آزمون‌های معاصر و نوین هوش
۱۵۲	استانفورد-بینه
۱۵۳	وکلر
۱۵۴	نظریه‌های معاصر در مورد هوش
۱۵۴	الگوهای چند عاملی
۱۵۴	هوش‌های چندگانه
۱۵۶	هوش، جنسیت و نژاد
۱۵۶	جنسیت
۱۵۷	قومیت
۱۵۷	دلالت‌های تربیتی
۱۵۷	نظریه‌ها
۱۵۷	برنامه‌درسی و راهبردهای کلاس درس
۱۵۸	آزمون هوشیهر
۱۵۸	پیش‌بینی
۱۵۹	انتخاب
۱۵۹	تشخیص
۱۶۰	اصلاح
۱۶۰	ایده‌های کلیدی
۱۶۱	نتیجه‌گیری
۱۶۲	فهرست منابع

فصل هشتم - تحول مسیر زندگی.....	۱۶۳
مقدمه	۱۶۳
تحول	۱۶۳
فرایندهای تحول	۱۶۵
سن	۱۶۶
سن تقویمی	۱۶۶
سن زیستی	۱۶۷
سن اجتماعی	۱۶۷
سن روان شناختی	۱۶۷
سن کارکردی	۱۶۷
نظریه‌های تحول دوره زندگی	۱۶۸
تحول روانی اجتماعی	۱۶۸
تحول اخلاقی	۱۷۰
نظریه‌های کارکردی	۱۷۰
کودکی: پیازه	۱۷۰
کودکی: ویگوتسکی	۱۷۲
بزرگالی	۱۷۲
سن پیری (سالمندی)	۱۷۴
هوش سیال	۱۷۴
هوش متبلور	۱۷۵
دلالت‌های تربیتی نظریه‌های تحول مسیر زندگی	۱۷۵
طول مسیر زندگی	۱۷۶
کودکان	۱۷۷
بزرگسالان جوان‌تر	۱۷۷
بزرگسالان	۱۷۷
بزرگسالان مسن‌تر	۱۷۷
ایده‌های کلیدی	۱۷۸
نتیجه‌گیری	۱۷۹
فهرست منابع	۱۸۰
فصل نهم - یادگیری بزرگسالان.....	۱۸۱
مقدمه	۱۸۱
تعریف‌ها	۱۸۱
خاستگاه آموزش بزرگسالان	۱۸۳
آموزش طبقه کارگر	۱۸۳

فصل ۲، «رفتارگرایی»، شرح مختصری از نظریه یادگیری رفتارگرایان و تاثیر آنها بر یادگیری و تدریس ارائه خواهد کرد. خلاصه‌ای از سازه‌های اصلی رفتارگرایی ارائه و نقش رفتارگرایی در راهبردهای فعلی تدریس و یادگیری مورد توجه قرار خواهد گرفت.

فصل ۳، «شناخت‌گرایی»^۱، شرح کوتاهی از نظریه‌های پردازش اطلاعات شناختی ارائه خواهد کرد. پنج فرایند درگیر در شناخت - احساس، ادراک، توجه، رمزگردانی و حافظه - را مورد بحث قرار داده و کاربردهای آنها برای فرایندهای یادگیری را برجسته می‌کند. این فصل همچنین در مورد چگونگی افزایش توانمندی یادگیری توصیه‌هایی به یادگیرندگان و معلمان دارد:

فصل ۴، «سازاگرایی»، نه یک نظریه، بلکه ترکیبی از نظریه‌هایی است که ساختن معنا را مورد تاکید قرار می‌دهند. در این فصل سه چشمانداز از سازاگرایی مورد بحث قرار می‌گیرد: سازاگرایی فردی و معنا سازی فردی؛ سازاگرایی اجتماعی که معناسازی مشارکتی را مورد تاکید قرار می‌دهد و سازاگرایی انتقادی که ساختن معنا را به عنوان توانمندسازی در نظر می‌گیرد. فصل با دلالت‌های سازاگرایی برای معلمان به پایان می‌رسد.

فصل ۵، «یادگیری اجتماعی»^۲ نقش جامعه در یادگیری را مورد تاکید قرار می‌دهد. یادگیری اجتماعی از دو چشمانداز مورد بررسی قرار می‌گیرد: چشمانداز جامعه شناختی، روش‌هایی را که در آن ساختارهای اجتماعی، یادگیری نقش‌های اجتماعی را تحت تاثیر قرار می‌دهند بررسی می‌کند. چشمانداز روان‌شناختی، روش‌هایی که هویت اجتماعی شکل می‌گیرند را به طور خلاصه ارائه می‌کند و رابطه بین هویت، حرمت خود و خودکارآمدی را مورد توجه قرار می‌دهد.

فصل ۶، «یادگیری فرهنگی»^۳، روش‌هایی که فرهنگ بر یادگیری اثر می‌گذارد را بررسی می‌کند. این فصل نظریه‌هایی در مورد تاثیر فرهنگی و بیان معنا را مورد توجه قرار می‌دهد و کاربردهای تربیتی این نظریه را به طور خلاصه بیان می‌کند.

فصل ۷، «هوش»^۴، مفهوم هوش را به طور خلاصه ارائه می‌کند و تعدادی از تعریف‌های سنتی و معاصر در مورد هوش و توجیه آنها را بیان می‌کند. این فصل شامل استفاده از آزمون‌های هوش برای مقاصد گزینش تحصیلی است و با ارائه کاربردهای دیگری برای یادگیری و تدریس به پایان می‌رسد.

فصل ۸ «تحول مسیر زندگی»^۵، با تغییرات و تحول در طی دوره‌های زندگی سر و کار دارد. در این زمینه سه الگو ارائه شده است که هر یک دیدگاه‌های متفاوتی در مورد یادگیری و تحول دارند. برخی از

-
1. Cognitivism
 2. Social learning
 3. Cultural learning
 4. Intelligence
 5. Life course development

نظریه‌های تحولی که با نظریه‌های کل‌نگر، روانی - اجتماعی، اخلاقی و شناختی در تضاد هستند معرفی می‌شوند. در بخش پایانی نیز موضوع‌های کلیدی مطالب بحث‌شده مورد توجه قرار می‌گیرد و کاربردهای تدریس و یادگیری آنها به طور خلاصه ارائه می‌شود.

فصل ۹ «یادگیری بزرگسالان»^۱، توصیفی از اصطلاحات مربوط به یادگیری و آموزش بزرگسالان را فراهم می‌آورد. این فصل، تاریخچه‌ای از آموزش بزرگسالان ارائه می‌کند و بالاخره با برخی دلالت‌ها برای یادگیری و آموزش در آموزش بزرگسالان خاتمه می‌یابد.

فصل ۱۰ «ارزش‌ها»: ارزش تعلیم و تربیت به عنوان ابزاری برای دست یابی به اهداف فردی و اجتماعی را بررسی می‌کند. این فصل همچنین خط مشی‌ها و اهداف مربیان و راه‌هایی که ارزش‌ها، شیوه‌های آموزشی را شکل می‌دهند مورد بحث قرار خواهد داد. ارزش‌های مربیان در شکل‌دهی برنامه درسی نیز در بخش پایانی مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

فصل ۱۱ «انگیزش»^۲: به این موضوع می‌پردازد که چگونه نظریه‌های انگیزشی، یادگیری را تحت تاثیر قرار می‌دهند. این فصل تکامل نظریه‌های انگیزش را دنبال می‌کند و انگیزش را از چشم‌اندازهای محتوا و فرایند مورد بحث قرار می‌دهد. این فصل با کاربردهای عملی نظریه‌های انگیزش برای تدریس و یادگیری به پایان می‌رسد.

فصل ۱۲ «نقش بدن در یادگیری»^۳، بر اساس گستره‌ای از زمینه‌های علمی ترسیم شده است که معتقدند یادگیری به طور ذاتی بدنی است و تنها کارکرد ساده ذهن نیست. محیط فیزیکی و نیازهای روان‌شناختی یادگیرندگان در این فصل مورد بررسی قرار می‌گیرد و با مدنظر قرار دادن دلالت‌های کاربردی نظریه‌های ارائه شده برای تدریس و یادگیری به پایان می‌رسد.

فصل ۱۳ «زبان و یادگیری»^۴، اهمیت زبان در تفکر و یادگیری را مورد توجه قرار می‌دهد. این فصل تحول زبان را بر اساس برخی از چشم‌اندازهای مختلف، از جمله نقش آن در بازتولید پیشرفت‌های اجتماعی مورد بررسی قرار می‌دهد. این فصل با پیشنهادهایی برای ارتقای راهبردهای زبانی و ارتباطی در کلاس درس به پایان می‌رسد.

فصل ۱۴ «یادگیری تجربه‌ای و مبتنی بر شایستگی»^۵: به بررسی نظریه‌های یادگیری تجربه‌ای و مهارت و اکتساب شایستگی می‌پردازد. بخش نخست فصل، ایده‌های^۶ نظریه‌های تجربه‌ای را ارائه خواهد

1. Adult learning
2. Values
3. Motivation
4. The learning body
5. Language and learning
6. Experiential and competency-based learning
7. ideas

کرد. بخش دوم به طور خلاصه چارچوبی برای توسعه یادگیری مبتنی بر شایستگی ارائه می‌کند. این فصل با کاربردهای عملی این نظریه‌ها برای تدریس و یادگیری به پایان می‌رسد.

فصل ۱۵ «آموزش فراگیر»^۱، مروری بر سازه‌های تاریخی ناتوانی ارائه می‌کند و دو گفتمان مطرح در مورد ناتوانی یعنی الگوی نقص و فراگیری را همراه با توجهات آنها مورد بررسی قرار خواهد داد.

فصل ۱۶ «یادگیری آمیخته»^۲؛ با تعریف و تمایزگذاری بین اصطلاحات یادگیری آمیخته و یادگیری مبتنی بر رایانه شروع می‌شود. این فصل توسعه نظریه‌های مرتبط و استفاده‌های فعلی آنها در سیستم‌های یادگیری مشارکتی برخط^۳ را به طور خلاصه ارائه می‌کند.

فصل ۱۷ «تعلیم و تربیت در آینده»، سه دگرگونی عمده که در جوامع معاصر اتفاق افتاده است - فردی سازی، شبکه اجتماعی و جهانی سازی - را مورد توجه قرار می‌دهد و گرایش‌ها و کاربردهای مهم برای تعلیم و تربیت همراه با برخی راهبردها برای معلمان را روشن می‌سازد.

1 . Inclusivity
2 . Blended learning
3 . Online